

Geharmoniseerde Impactmeting Regionale Energiefondsen

*Uitkomsten onderzoek en tekstvoorstel
publiekeenergiefondsen.nl*

E&E advies

Lammert Wiersma

Geert Visser

mei 2019

Inleiding (1/2)

Sinds 2012 bestaan er regionale energiefondsen in Nederland die de belangrijke rol hebben om de energietransitie te versnellen. 15 fondsen, met gezamenlijk € 750 miljoen in beheer, werken op een aantal gebieden samen. Deze samenwerking heeft onder andere tot doel om meer bekendheid te krijgen bij projectontwikkelaars, ondernemers, burgers en bij de politiek. Dit moet het maatschappelijk draagvlak voor de fondsen vergroten. Met meer bekendheid bij projectontwikkelaars worden de fondsen sneller gevonden. Hierdoor kunnen de fondsen meer projecten financieren.

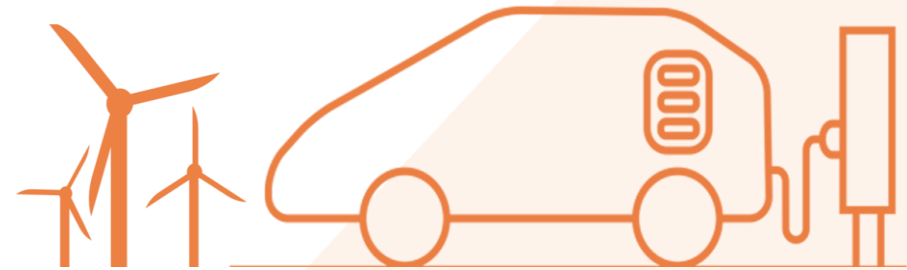
E&E advies heeft een harmonisatiemethode ontwikkeld om de gegevens op te halen die de fondsmanagers hebben over de gefinancierde projecten, en om deze om te rekenen naar CO₂-impact. Hierdoor kunnen de fondsen gezamenlijk een indicatie geven van de impact van de gefinancierde projecten. Bij het ontwikkelen van deze methode is nauw contact geweest met de verschillende fondsen.

De resulterende methode geeft een zo goed mogelijke inschatting van de CO₂-reductie waaraan de fondsen bijdragen. De methode is nadrukkelijk niet bedoeld voor *carbon accounting*, waarbij volgens strenge normen de impact van fondsen wordt bepaald. *Carbon accounting* brengt een administratieve last met zich mee die de meeste fondsen niet kunnen dragen. Impactmeting is dan ook geen officiële taak van de meeste fondsen. De ontwikkelde methodiek vraagt minder van de fondsbeheerders.

De regionale fondsen hebben ieder eigen specifieke duurzame doelstellingen. De fondsen communiceren op basis van deze doelstellingen met hun opdrachtgever. Deze communicatie is leidend. Om een indicatie te kunnen geven van de gezamenlijke bijdrage van de fondsen, is de aanvullende methode ontwikkeld.

Inleiding (2/2)

Dit rapport beschrijft de uitkomsten van het project *Geharmoniseerde Impactmeting Regionale Energiefondsen*. Het rapport beschrijft het doorlopen proces, verklaart de ontwikkelde methode en rapporteert de uitkomsten. De fondsen hebben de intentie om de resultaten in 2020 te actualiseren, zodat dan de resultaten van 2019 gepubliceerd kunnen worden.

Regionale energiefondsen: wie, wat, waarom?

De regionale energiefondsen: wat doen ze? (1/2)

Sinds 2012 hebben de meeste provincies en enkele gemeentes 'regionale energiefondsen' opgericht. Deze energiefondsen verstrekken leningen of risicodragend kapitaal in de vorm van eigen vermogen, waarmee ze duurzame projecten mogelijk maken. De gefinancierde thema's zijn relatief nieuw of de omvang van de projecten is relatief klein, waardoor de bereidheid tot financiering van het vreemd vermogen of het risicodragend vermogen niet aanwezig is in de markt. De regionale energiefondsen financieren het risicovolle gedeelte van een financiering of verstrekken een (brug)financiering aan projecten om voldoende schaal of operationeel *track record* te realiseren, waardoor de banken bereid zijn een lening te verstrekken.

De tabel [uit Bijlage 1] geeft een overzicht van de regionale energiefondsen die op dit moment actief zijn.

De fondsen: ieder zijn eigen karakter

De verschillende fondsen zijn allemaal gericht op het versnellen van de energietransitie, maar hebben elk een verschillend

mandaat en hun eigen instrumenten om het doel mee te bereiken.

Sommige fondsen richten zich puur op energiebesparing, duurzame energieopwekking of CO₂-reductie, andere financieren ook projecten die andere maatschappelijke waarden hebben, zoals asbestsanering, het verbeteren van de zorg of het vergroten van de leefbaarheid.

Ook de projectomvang verschilt: het ene fonds financiert vooral projecten groter dan 1 miljoen euro, terwijl andere fondsen zich juist focussen op kleine initiatieven.

Tot slot zijn de 'financieringsinstrumenten' verschillend: sommige fondsen verstrekken aandelenkapitaal, senior-, en/of achtergestelde leningen, andere verstrekken ook garanties. Sommige fondsen financieren enkel projecten, terwijl andere fondsen ook mogen participeren in bedrijven. Zo verschillen de mogelijkheden per fonds. In alle gevallen gaat het om zakelijke financiering.

De regionale energiefondsen: wat doen ze? (2/2)

De investeringen vloeien terug

De regionale fondsen hebben tot doel om regionale duurzame marktontwikkeling te stimuleren. Deze fondsen doen dit revolverend. Dit zorgt ervoor dat het vermogen van de fondsen groeit en dat de middelen weer regionaal kunnen worden ingezet, waardoor er meer impact kan worden gecreëerd.

Succes door lokale aanwezigheid

De fondsen hebben tussen 2012 en 2018 voor € 400 miljoen aan financiering verstrekt aan 700 projecten. Hierdoor wordt voor ruim € 1,5 miljard aan projecten gerealiseerd. Doordat de fondsen door het hele land verspreid zijn, hebben de beheerders veel kennis van de regionale ontwikkelingen en kunnen ze effectief inspringen op financieringsvraagstukken.

Positieve effecten regionale energiefondsen (1/3)

De regionale energiefondsen dragen bij aan 29 Mton CO₂-reductie tot 2050

De regionale energiefondsen dragen bij aan zeker 29 miljoen ton (Mton) minder CO₂-uitstoot tot 2050. Dit is de verwachte CO₂-reductie door de gefinancierde projecten per 31-12-2018 over de hele projectduur. Deze hoeveelheid CO₂ is vergelijkbaar met de uitstoot in de hele provincie Zuid-Holland gedurende één jaar. Gezamenlijk realiseren deze projecten *jaarlijks* een vermindering van 1,8 Mton CO₂-uitstoot, oftewel 1,1% van de totale Nederlandse uitstoot, over een gemiddelde projectduur van 16 jaar.

Grootschalige projecten leveren grootste bijdrage

Diverse soorten projecten dragen bij aan de CO₂-reductie. Hierbij dragen grote projecten substantieel meer bij dan kleine projecten. Een groot windpark levert de grootste bijdrage. Dit project is verantwoordelijk voor 13 Mton CO₂-reductie over de projectduur. Andere grote projecten zijn divers van aard: een project realiseert grootschalige biomassaketels, een ander project maakt

hergebruik van plastic afval mogelijk en een derde project ontwikkelt software waardoor schepen efficiënter kunnen varen.

Nog niet volledige CO₂-impact in beeld

In de praktijk is het effect van de gefinancierde projecten groter dan de genoemde 29 Mton. Deze reductie is alleen het effect dat met de huidig bekende informatie in getallen uit te drukken valt. Bij sommige projecten is onvoldoende informatie beschikbaar om ze door te rekenen, terwijl ze wel bijdragen aan de reductie van CO₂-uitstoot. Zo is van honderden kleine projecten geen gedetailleerde informatie achterhaald, waardoor hun bijdrage niet is meegenomen. Dan zijn er ook projecten die wel bijdragen aan de energietransitie, maar geen directe CO₂-reductie veroorzaken. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om bepaalde innovatietrajecten. Projecten als deze zijn eveneens belangrijk voor de energietransitie, maar het effect is niet (goed) te kwantificeren.

Positieve effecten regionale energiefondsen (2/3)

Energie: jaarlijks 9 PJ duurzame energie en 6 PJ besparing

De projecten hebben zichtbaar impact op het nationale energiesysteem. Aan de ene kant wekken ze veel duurzame energie op, aan de andere kant zorgen ze voor significante energiebesparing.

Elektriciteit: jaarlijks 2 TWh groene stroom

Onder de gefinancierde projecten zijn veel zon- en windprojecten. De fondsen hebben in zeven windprojecten geïnvesteerd, waarin ruim honderd turbines worden geplaatst. De windprojecten wekken voldoende stroom op om de hele gemeente Utrecht van elektriciteit te voorzien.

Daarnaast dragen de fondsen bij aan ruim 250 ha aan zonne-energie, deels in zonneakkers en deels op daken. Deze projecten leveren jaarlijks 300 GWh aan groene stroom op. Dit is vergelijkbaar met het gebruik binnen de gemeente Nieuwegein.

Elektriciteitsproductie uit biomassa zorgt voor nog eens 150 GWh

aan groene stroom. Gezamenlijk wekken de projecten jaarlijks 2 TWh aan groene stroom op, dit is 1,7x zo veel als alle NS-treinen jaarlijks gebruiken.

Groen gas: 50 miljoen m³ per jaar

De verschillende groengasprojecten produceren jaarlijks bijna 50 miljoen m³ groen gas. Dit gas wordt geïnjecteerd in het gasnetwerk. Deze hoeveelheid is voldoende om alle woningen in Delft te voorzien van duurzaam gas.

Duurzame warmte: meer dan 180 miljoen m³ gasbesparing

In verschillende projecten wordt gezorgd voor isolatie en verduurzaming van de verwarming van gebouwen en woningen. De duurzame warmte wordt onder andere met geothermie, zonthermie en biomassaverbranding opgewekt. Op deze manier wordt jaarlijks meer dan 180 miljoen m³ aardgas bespaard, dit is vergelijkbaar met het aardgasgebruik binnen de gemeente Apeldoorn.

Positieve effecten regionale energiefondsen (3/3)

Economie: € 1,1 miljard aan cofinanciering gerealiseerd

In totaal hebben de fondsen zo'n € 400 miljoen geïnvesteerd in de gefinancierde projecten. Dankzij de investeringen van de fondsen is tot en met 2018 € 1,5 miljard geïnvesteerd in de Nederlandse economie. Deze investeringen hebben een positief effect op de economie: ze creëren werkgelegenheid en ondersteunen innovatie.

Projecten hebben nog meer positieve effecten

De fondsen dragen niet alleen bij aan de energietransitie, ook andere maatschappelijke doelen worden gerealiseerd. Zo worden in de projecten asbestdaken gesaneerd, afval wordt hergebruikt en er wordt geïnvesteerd in de zorg en sociale cohesie.

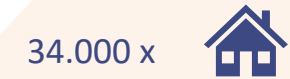
Elektriciteit: 2 TWh/j

=

Groen gas: 50 Mm³/j

=

Besparing: 180 Mm³/j

=

CO₂-reductie: 29 Mton

=

uitstoot Hemwegcentrale 2010-2017

Economie: € 1,1 miljard
uitgelokte investeringen

=

provincie
Gelderland

begroting 2018

Ondersteuning aanvragen?

Op weg naar mijn energiefonds

Als ondernemer of ontwikkelaar van een duurzaam energieproject kunt u bij de fondsen terecht voor leningen, garanties en participaties in uw project of uw bedrijf. De locatie van uw project is veelal bepalend. Op de kaart hieronder *[info in Bijlage 1]* vindt u de links naar de websites van de fondsen. Daar kunt u zien of uw project aan de regionale fondsvoorwaarden voldoet. Zie Bijlage 1 voor meer informatie over de fondsen.

Regionaal netwerk

De investeringsteams van de regionale energiefondsen zetten naast hun specialistische kennis en het fondskapitaal ook hun regionale en nationale netwerk in voor ondernemers en ontwikkelaars. Er worden nu al projecten gefinancierd rondom (onder meer) biomassa, zon-PV, laadpalen, groen gas, warmte, energiebesparing en technologische innovaties. Wekelijks worden nieuwe gesprekken aangegaan en worden financieringsaanvragen in behandeling genomen.

Contact

Deze site is een gemeenschappelijk initiatief van de fondsbeheerders.

Voor alle vragen omtrent (mogelijkheden voor) financiering van uw project verwijzen wij u naar de regionale fund manager bij u in de buurt (zie de tabel rechts).

Voor algemene vragen kunt u contact opnemen met [Michel Hendriks](#) of [Freek Welling](#).

Fondsnaam	Contactpersoon
Amsterdams Klimaat- en Energiefonds	Raymond Steenvoorden
Duurzaamheidsfonds Amsterdam	Erik Theissing
Drentse Energie Organisatie	Guido Hoek
Duurzame Energie- en Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland	Willem Enklaar
Energiefonds Den Haag	Nico van Est
Stadshavens Ontwikkelingsfonds voor Innovatie en Economie	Nico van Est
Duurzaamheidsfonds VvE's Den Haag	Nico van Est
Energiefonds Brabant	Harmen de Kool
Energiefonds Overijssel	Coenraad de Vries
Energiefonds Utrecht	Roy Ellenbroek
Fonds Nieuwe Doen	Geerten Eijkelenboom
Fûns Skjinne Fryske Enerzjy	Michel Hendriks
Limburgs Energiefonds	Philip Tan
Innovatie- en Energiefonds Gelderland	Freek Welling
Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland	Coenraad de Vries

Frequently Asked Questions (FAQ)

FAQ (1/5)

Waarom is de harmonisatiemethodiek ontwikkeld?

Om een inschatting te kunnen maken van de verwachte CO₂-reductie door de fondsen, moest een harmonisatie-methodiek ontwikkeld worden. Verschillende regionale energiefondsen hebben ieder eigen duurzaamheidsdoelstellingen. De fondsen bepalen hun impact aan de hand van deze doelen en communiceren op basis hiervan met hun opdrachtgever. Omdat verschillende fondsen verschillende methodes gebruiken, is het niet zinvol om de berekende waardes bij elkaar op te tellen. Dit kan bovendien niet, omdat verschillende fondsen verschillende kengetallen rapporteren. Daarom moest er een harmonisatiemethode komen, waarmee de CO₂-reductie voor de gezamenlijke website bepaald wordt.

Hoe is de harmonisatiemethodiek tot stand gekomen?

De methode moest voldoen aan een aantal eisen. Ten eerste moesten de fondsen met beperkte inspanning de benodigde informatie aan kunnen leveren. Ten tweede moest de aangeleverde informatie voldoende diepgang hebben om de CO₂-

reductie door het project te kunnen berekenen.

Bij het ontwikkelen van de methodiek hebben de adviseurs van E&E advies geprobeerd zo goed mogelijk te voldoen aan beide eisen. Hierbij hebben ze zich gebaseerd op verschillende bronnen. De belangrijkste bronnen waren:

- EIB (2018). *EIB Project Carbon Footprint Methodologies, version 11, December 2015.*
- IFI (2015). *International Financial Institution Framework for a Harmonised Approach to Greenhouse Gas Accounting.*
- RVO.nl (2015). *Protocol Monitoring Hernieuwbare Energie, Herziening 2015.*

Het harmoniseren van de CO₂-impactberekening brengt een aantal keuzes met zich mee, zoals de keuze voor te gebruiken emissiefactoren. Deze keuzes zijn besproken met de regionale energiefondsen en RVO.nl en in overleg vastgelegd.

FAQ (2/5)

Wat zijn de uitgangspunten van de methodiek?

De ontwikkelde methodiek is gestoeld op de volgende uitgangspunten:

1. De impactberekening gaat uit van het *verwachte resultaat*. Fondsbeheerders leveren de meest recente informatie aan, waarbij het gaat om de verwachte resultaten van het project *in een gemiddeld operationeel jaar*.
2. Projecten tellen alleen mee wanneer ze voorbij *financial close* zijn. Voor de inventarisatie in 2019 zijn alle projecten meegenomen met *financial close* tot 31-12-2018. De volledige effecten van deze projecten worden meegerekend.
3. Fondsbeheerders leveren gegevens zo primair mogelijk aan: liever opgesteld vermogen en vollasturen dan verwachte opbrengst. Liever verwachte opbrengst dan verwachte CO₂-reductie.
4. Is een waarde niet bekend? Dan wordt uitgegaan van Nederlandse standaardwaarden. De onderstaande tabel geeft de waardes die zijn gebruikt bij gebrek aan gegevens. Wanneer gegevens wel aangeleverd worden, is het uitgangspunt dat deze gegevens betrouwbaarder zijn dan de standaardwaarden.
5. Keteneffecten worden in principe niet meegenomen. Heeft een project als primair doel om ketenemissies te verminderen en zijn de verwachte effecten berekend? Dan wordt de verwachte CO₂-reductie aangeleverd inclusief de achterliggende berekening.
6. Onderzoek en ontwikkeling (R&D) wordt alleen meegerekend wanneer de ontwikkelde producten commercieel ingezet worden. In eerdere fases zijn de effecten van R&D te onzeker.

Technologie	Projectduur (jaren)	Vollasturen
Zon	25	950
Wind	15	o.b.v. SDE+-beschikking
Biomassa	12	4.259 (bio-WKK) 4.000 (houtketel)
Energiebesparing	25	n.v.t.
Circulair	8	n.v.t.
Overig	15	n.v.t.

FAQ (3/5)

Hoe zijn de aangeleverde gegevens verwerkt?

Voor efficiënte verwerking, hebben de fondsbeheerders in een vast sjabloon gegevens aangeleverd over de gefinancierde projecten. E&E advies heeft deze gegevens gecontroleerd op volledigheid (zijn alle gegevens die bij dit type project horen aangeleverd?) en op consistentie (zijn de ingevulde waardes realistisch?). Waar aanvullende informatie wenselijk was, heeft E&E advies contact opgenomen met de fondsbeheerder en de gegevens aangevuld.

Op basis van de aangeleverde informatie zijn de directe energetische effecten bepaald: groenstroomproductie, groengasproductie, stroombesparing, gasbesparing en besparing overige brandstoffen. Ook ontsparingseffecten en CO₂-uitstoot door biogasproductie zijn bepaald. Met de vastgestelde emissiefactoren is de CO₂-reductie als gevolg van de directe energetische effecten berekend.

Sommige projecten zijn niet gericht op directe emissiereductie, maar op emissiereductie in de keten. Bij een aantal projecten is de verwachte emissiereductie in de keten aangeleverd, inclusief de achterliggende berekening. Deze berekening is door E&E advies op drie punten gecontroleerd:

- Zijn in de berekening alle relevante effecten en broeikasgassen opgenomen?
- Is de berekening gebaseerd op realistische toekomstverwachtingen?
- Zijn de juiste emissiefactoren gebruikt? (zie 'Welke emissiefactoren zijn gebruikt?' voor een beschrijving van de emissiefactoren.)

De projecten die op deze punten slaagden, zijn meegenomen in de berekeningen. In andere gevallen is contact opgenomen met de fondsbeheerder.

FAQ (4/5)

Welke emissiefactoren zijn gebruikt?

Emissiefactoren zijn getallen die aangeven hoeveel CO₂ uitgestoten wordt bij een bepaalde activiteit, zoals het gebruik van 1 kWh elektriciteit. De emissiefactoren voor verschillende energiedragers verschillen van jaar tot jaar. Dit geldt in het bijzonder voor elektriciteit.

Het is belangrijk om CO₂-emissiefactoren vast te leggen. Verschillende fondsen worden beoordeeld op hun bijdrage aan CO₂-reductie. Het is onwenselijk dat eenzelfde project in het ene jaar een andere CO₂-reductie toegerekend krijgt als in een ander jaar. Dit gebeurt wanneer de emissiefactoren veranderen. Bij de berekening van CO₂-reductie is het goed om vast te leggen: reductie ten opzichte van welke situatie?

Bij de berekening van de CO₂-emissiereductie op deze website wordt uitgegaan van de situatie in 2015. De CO₂-emissiefactoren zijn dus vastgelegd op de waarde van 2015. In principe worden ketenemissies niet meegenomen, dus de emissiefactoren zijn de

tank-to-wheel-emissiefactoren (TTW-emissiefactoren).

De emissiefactoren voor gas en elektriciteit zijn respectievelijk 1,79 kg/Nm³ en 0,572 kg/kWh. Deze emissiefactoren zijn afkomstig van <https://www.co2emissiefactoren.nl/>.

Er is gekozen voor de emissiefactor van *grijze* elektriciteit. De aanname is hierbij dat duurzame elektriciteitsproductie ‘voorrang’ heeft op conventionele productie: elke groen geproduceerde kWh zorgt ervoor dat er een kWh grijze stroom minder geproduceerd hoeft te worden. Onder deze aanname bepaalt het aanbod van groene stroom hoeveel grijze stroom nog benodigd is. Daarom wordt voor elektriciteitsbesparing met dezelfde (grijze) emissiefactor gewerkt.

De emissiefactor voor overige fossiele brandstoffen wordt ontleend aan het document ‘Nederlandse lijst van energiedragers en standaard CO₂ emissiefactoren, versie januari 2017’, gepubliceerd door RVO.nl. Ook hier gaat het om de waarde voor het jaar 2015.

FAQ (5/5)

Welke emissiefactoren zijn gebruikt? (vervolg)

Biogasproductie en –gebruik vervangt het gebruik van fossiele energiedragers, maar gaat gepaard met methaanuitstoot. Methaan is een sterk broeikasgas en de emissies bij gebruik van biogas zijn hierdoor significant. Wanneer deze bekend is, wordt uitgegaan van de emissiefactor zoals berekend voor de NTA8080-rapportage. Bij de meeste fondsen is deze waarde echter niet bekend. In dit geval wordt uitgegaan van de waarde van ketenemissies van <https://www.co2emissiefactoren.nl/>: 1,26 kg/Nm³ biogas.

De fondsbeheerders hebben aangegeven in de regel alleen houtverbrandingprojecten te financieren wanneer de brandstof een lokale oorsprong heeft. In dit geval zijn de ketenemissies verwaarloosbaar. De standaardemissiefactor voor houtverbranding is dus vastgesteld op 0. Bij projecten waar bekend is dat de brandstof geen lokale oorsprong heeft, is de uitstoot door het transport meegenomen in de berekeningen.

Wordt duurzame energie soms dubbel meegeteld?

De gefinancierde projecten zijn divers en dragen ieder op hun eigen wijze bij aan het reduceren van CO₂. Zo zijn er projecten waarbij duurzame energie wordt opgewekt, zodat er minder fossiele energie gebruikt hoeft te worden. Er zijn projecten gefinancierd die het transport van duurzame energie mogelijk maken, en projecten die de administratieve levering van deze energie mogelijk maken. Het kan in deze drie gevallen fysiek om dezelfde hoeveelheid duurzame energie gaan. Omdat de fondsen maar een klein deel van de totale opwek, transport en levering in Nederland financieren, wordt ervan uitgegaan dat de dubbeltelling die hierdoor ontstaat verwaarloosbaar klein is.

Sommige projecten hebben financiering ontvangen van verschillende fondsen. In deze gevallen is het project maar een keer meegerekend.

Wanneer worden de getallen geactualiseerd?

De regionale energiefondsen streven naar actualisatie van de impact in 2020. De actualisatie omvat in ieder geval het uitbreiden van de projectenlijst met projecten die in 2019 *financial close* hebben bereikt.

Bijlagen

Bijlage 1: Lijst van regionale energiefondsen

Bijlage 1: Lijst van regionale energiefondsen

Fondsnaam	Website	Regio	Fondsomvang
Amsterdams Klimaat- en Energiefonds	http://www.akef.nl/	Amsterdam	€ 45 miljoen
Duurzaamheidsfonds Amsterdam	https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/duurzaam-amsterdam/duurzaamheidsfonds/	Amsterdam	€ 40 miljoen
Drentse Energie Organisatie	https://www.drentseenergieorganisatie.nl/drentse-energie-organisatie	Drenthe	€ 39,2 miljoen
Duurzame Energie- en Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland	https://deonflevoland.nl/	Flevoland	€ 7,5 miljoen
Energiefonds Den Haag	https://www.EDdenhaag.eu/	Zuid-Holland	€ 19,2 miljoen
Stadshavens Ontwikkelingsfonds voor Innovatie en Economie	https://www.SOFIerotterdam.eu/	Zuid-Holland	€ 7,6 miljoen
Duurzaamheidsfonds VvE's Den Haag	https://www.svn.nl/overheden/onze-fondsen/duurzaamheidsfonds-vve-s-den-haag/	Den Haag	€ 8 miljoen
Energiefonds Brabant	https://www.bom.nl/renewable-energy	Noord-Brabant	€ 60 miljoen
Energiefonds Overijssel	https://www.energiefondsoverijssel.nl/	Overijssel	€ 200 miljoen
Energiefonds Utrecht	https://www.energiefondsutrecht.nl/	Utrecht	€ 21 miljoen
Fonds Nieuwe Doen	https://www.fondsnieuwedoan.nl/	Groningen	€ 33 miljoen
Fûns Skjinne Fryske Enerzjy	https://www.fsfe.frl/	Friesland	€ 90 miljoen
Limburgs Energiefonds	https://www.limburgsenergiefonds.nl/	Limburg	€ 90 miljoen
Innovatie- en Energiefonds Gelderland	https://oostnl.nl/nl/innovatie-en-energiefonds-gelderland	Gelderland	€ 59 miljoen
Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland	https://www.pdenh.nl/	Noord-Holland	€ 55 miljoen

Colofon

Project

Geharmoniseerde Impactmeting Regionale Energiefondsen

Opdrachtgever

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Opdrachtnemer

E&E advies

Oplevering

mei 2019

E&E advies
Helperpark 288
9723 ZA Groningen
(050) 360 44 33
info@eeadvies.nl